

УДК 378.14: 7.071.2

DOI 10.34142/27091805.2023.4.01.03

© Костенко Людмила Василівна

Заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри вокально-хорової майстерності Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Ніжин, Україна

email: lusy07@ukr.net<https://orcid.org/0000-0002-9846-2259>

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ
НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ЗВО
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВО
ВИХ ДИСЦИПЛІН
(ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ)**

У статті акцентовано увагу на проблемі формування самостійності студентів у процесі диригентсько-хорової підготовки, подано теоретичне узагальнення досвіду організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів мистецьких факультетів ЗВО. Наукова новизна статті полягає в узагальненні та досвіді організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів мистецьких факультетів. Пропонується впровадження системи інноваційних технологій навчання з метою забезпечення високого професійно-кваліфікаційного рівня випускників, відповідно до вимог сучасних стандартів вищої освіти.

Розглянуто етапи вивчення диригентсько-хорових дисциплін в умовах впровадження КМС: діагностичного (визначення рівня музично-теоретичної та практичної підготовки студента-початківця); організаційного (розробка форм та методів самостійної диригентсько-хорової підготовки); управлінського (створення зовнішніх і внутрішніх умов, що регулюють процес індивідуалізації самостійної роботи студентів). Пропонований підхід організації навчально-пізнавальної діяльності студентів розглянуто в контексті розвитку творчої самостійності вчителів-хормейстерів.

Ключові слова: самостійна робота, стратегія навчання, зміст хорово-диригентської підготовки, структурування змісту навчального матеріалу, інноваційні методи навчання.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

Аналіз процесів реформування вищої школи, а також вивчення світових напрямів розвитку університетської освіти, абсолютно виразно виявляють сучасні тенденції безперервної освіти, коли від студентів вимагається постійне вдосконалення власних знань; принципова зміна організації освітнього процесу на скорочення аудиторного навантаження, заміна пасивного слухання лекцій зростанням долі самостійної роботи студентів, переміщення центру тяжіння у навчанні з викладання на учіння як самостійну діяльність студентів (Жданова & Колодяжний, 2009).

У психолого-педагогічній літературі, присвяченій питанням дидактики вищої школи, наголошується, що ефективність навчання багато

в чому обумовлюється ступенем сформованості творчої самостійності студентів та активністю їх пізнавальної діяльності. Не дивлячись на певні досягнення в цій області, проблема самостійності студентів-музикантів поки що вивчена недостатньо, що зосереджує увагу на необхідності наукового підходу до проблеми організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів мистецьких факультетів, завдяки якій повинні максимально формуватися їх професійні компетенції.

Таким чином треба зазначити, що підготовка сучасного фахівця потребує наукового підходу до проблеми самостійності та пошуків новітніх технологій організації управління самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів, що сприятиме формуванню професійних компетенцій майбутнього вчителя музики, керівника

хорового колективу.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. На актуальність піднятої проблеми вказує значна кількість праць як науковців, так і викладачів-практиків щодо методологічних основ організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ (Коннохова, 2010), змісту та сутності самостійної роботи (Малихін, 2013), процесу формування професійних компетенцій в умовах самостійної роботи студента (Соболевська, 2011), організації самостійної роботи студентів із використанням Internet-ресурсів (Умрик, 2007) технології особистісно зорієнтованого навчання (Жданова-Неділько, 2015) та організації контролю самостійної роботи студентів (Махия, 2012).

Технологічні аспекти організації самостійної роботи студентів знайшли відображення у навчальних посібниках для студентів вищих навчальних закладів, що вийшли за останні роки (Швед, 2013), (Малихін, 2009).

Поряд з цим слід наголосити, що проблема організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів, у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін в сучасних умовах скорочення аудиторних занять та збільшення годин на самостійну роботу, вивчена недостатньо.

Формулювання цілей та завдань статті. Метою статті є теоретичне обґрунтування та висвітлення досвіду використання технологічних аспектів організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів мистецьких факультетів ЗВО у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін.

Виклад основного матеріалу. Навчальний процес розглядається в науковій літературі як системний об'єкт, а точніше, досить складне структурне об'єднання різних підсистем. До числа останніх входять: навчальний матеріал, навчальні посібники та методичні матеріали, об'єкт учіння – студент, і викладач – центр, що керує всією системою. Системний підхід до організації навчального процесу, дає нам змогу виявити ту послідовність, в якій слід проводити розгляд всіх чинників, що впливають на навчальну діяльність студентів, у тому числі і їх самостійну роботу.

У сучасній дидактиці самостійна робота студентів розглядається, з одного боку, як вид навчальної праці, що здійснюється безпосередньо без втручання, але під керівництвом викладача, а з іншої – як засіб залучення студентів до самостійної пізнавальної діяльності, та оволодіння ними методами організації такої діяльності (Михайлен-

ко, 2015).

Навчальна програма дисципліни «Хорове диригування» побудована таким чином, що обсяг курсу розподілений на 24 змістовних модуля (ЗМ) обсягом в 288 годин, при цьому на самостійну роботу передбачено 153 години. Основний лекційний курс «Хорознавство і хорове аранжування» відповідно має шість ЗМ, 36 годин, з них – 18 годин на самостійну роботу. Ширші можливості закладені для реалізації самостійної роботи студентів в навчальній програмі дисципліни «Хоровий клас і практикум роботи з хором» – 27 ЗМ, і при загальній кількості годин – 1152 для самостійної роботи відводиться 664 години.

Зрозуміло, що така пропорційність аудиторних та позааудиторних годин в навчальних планах потребує копіткої праці викладачів щодо розробки та впровадження низки новітніх методів, прийомів та форм організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення предметів диригентсько-хорового циклу.

Для вирішення даної проблеми, на кафедрі вокально-хорової майстерності НДУ імені Миколи Гоголя, насамперед, зробили аналіз якості і кількості тих, хто навчається і дійшли висновку, що на одному курсі, як правило, студенти з різною довузівською підготовкою, практичним вокальним та хоровим досвідом (ДМШ, школа мистецтв, центр естетичного виховання, педагогічне училище, училище культури, музичне училище тощо). Безперечно, що визначення рівня довузівської підготовки студентів з першого року їх навчання є важливим фактором у використанні особистісного підходу до організації самостійної навчальної діяльності студентів.

Першочерговою уваги, на наш погляд, потребувало уточнення структури змісту диригентсько-хорової підготовки відповідно до рівня вищої освіти «Бакалавр», «Спеціаліст» та формулювання кінцевої мети навчання предметів диригентсько-хорового циклу, у зв'язку зі зміною годин та появою нової спеціалізації «Вокально-хорова робота в закладах освіти».

Структуру змісту диригентсько-хорової підготовки ми визначили за 4 рівнями (елементарний, репродуктивний, продуктивний, творчий або професійний), що мають конкретний музично-виконавський та педагогічний зміст диригентсько-хорової підготовки (Костенко, 1998).

Далі стало можливим уточнення цілей навчальної діяльності студентів та висунення у

якості провідної не прагматичну мету підготовки спеціаліста, а формування особистості здатної до саморозвитку та самоосвіти, що так необхідно майбутньому вчителю. Досягнення кінцевої мети навчання студентів ми здійснювали через досягнення безліч проміжних (кафедральних і між кафедральних) цілей. Своєрідний «педагогічний конвеєр», в якому кожен щабель ставав обов'язковим для формування фахівця, як би забезпечував стиковку між результатами вивчення різних тем, розділів, дисциплін, а на кожному окремому етапі навчання – рівень професійних компетенцій студентів, необхідних для успішної роботи на подальших етапах. Тому внутрішні цілі кафедри (дисципліни) включали опанування студентами знаннями-вміннями в здійсненні способів пізнавальної і професійної діяльності в рамках диригентсько-хорових дисциплін, що необхідні для самостійної навчальної та науково-дослідницької діяльності.

Під час дослідження ми використовували наступний орієнтовний перелік дієслів для формулювання загальних кафедральних навчальних цілей: «знати», «розуміти», «демонструвати», «аналізувати», «використати», «застосовувати», «оцінити», «висловлювати» тощо. Для цілей творчого типу (пошукові дії) ми використовували дієслова: «варіювати», «видозмінювати», «перегрупувати», «перебудувати», «передбачити», «поставити питання», «синтезувати», «спростити», «підвести підсумок», «позначити», тощо.

Необхідно вказати на те, що використання чіткої ієрархічної класифікації цілей у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін є важливою справою, бо:

а) відбувається концентрація зусиль на головному; викладач, що використовує таксономію, не тільки виділяє і конкретизує цілі, а й упорядковує їх, визначаючи першочергові завдання, порядок та перспективи подальшої роботи;

б) характерними рисами для спільної роботи викладача та студентів стають: ясність, прозорість та гласність; в) складаються еталони оцінки результатів навчання.

Поряд з цим, особливу увагу ми приділяємо технології конструювання завдань: підготовці та використанню в самостійній роботі студентів диференційованих навчально-пізнавальних завдань, що відповідають цілям різного рівня, відображають зміст кожної дисципліни диригентсько-хорового циклу та включають різні види і рівні навчально-пізнавальної діяльності студентів. Ме-

тодологічним орієнтиром для нас є положення, обґрунтоване в наукових дослідженнях, про цілісне вивчення об'єкту, що можливе лише в діалектичній єдності системного і діяльнісного підходів. Виходячи з цього, ми фіксуємо зміни в стилі діяльності студентів на трьох взаємопов'язаних рівнях: а) операційному, що включає прийоми, способи діяльності, алгоритми тощо; б) змістовному (різні рівні засвоєння знань); в) цілемотиваційному.

Рівні засвоєння знань, в єдності з процесуальними характеристиками діяльності студентів, ідентифікуються по методиці, в якій під рівнем засвоєння того чи іншого навчального матеріалу є певна якість діяльності, що можлива на основі даної інформації. Таким чином, виділяються наступні операційно-змістовні рівні:

- перший рівень – фактичний; характерна самостійна діяльність студента в плані сприйняття (розпізнавання, розрізнення), а фонд знань, в основному, складений з фактів («знання-знайомства», наприклад, з основ техніки диригування – теоретичне поняття про плани, позиції, силу та масу жесту, або констатація засобів музичної виразності хорового твору, що вивчається);

- другий рівень – стандартних операцій, пов'язаний з самостійною репродуктивною діяльністю студентів (буквальна репродукція твору, що вивчається в класі хорового диригування);

- третій рівень – реконструктивне самостійне відтворення хорової партитури;

- четвертий – творчий рівень диригентської підготовки, що передбачає оволодіння умінням самостійної музичної та вербальної інтерпретації хорового твору, що вивчається.

Для визначення остаточного рівня теоретичних знань з «хорознавства», «постановки голосу», «диригування», кафедра щосеместрово проводить теоретичний модуль, у зв'язку з чим були підготовлені диференційовані задачі, що сприяють виявленню у студентів готовності до самостійного вирішення художньо-технічних завдань різних рівнів засвоєння навчальної інформації:

а) самостійне відтворення навчального матеріалу, виклад засвоєних знань;

б) виконання операцій, вживання засвоєних навиків;

в) ухвалення рішень в новій, проблемній ситуації; вживання отриманих знань і умінь у хормейстерській практиці.

Працюючи над технологічними аспектами організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів, спиралися, по-перше, на те-

орію розумових дій, що вимагає не лише проведення ретельного структурного аналізу навчального матеріалу, але і пропонує певну етапність в організації пізнавальних дій тих, хто навчається, роботу над кожним елементом навчальної інформації або виробленні навчальних дій. Та, по-друге, на асоціативно-рефлекторну теорію, що вимагає структурного розвитку викладу з включенням особливих завдань, які б забезпечували встановлення і зміцнення асоціативних зв'язків між новим і раніше засвоєним матеріалом, між науковими положеннями, що вивчаються і практичним досвідом студента.

Взявши за основу ці теорії, ми дійшли висновку, що для досягнення ефективності самостійної навчальної діяльності студентів необхідно переглянути, перш за все, концепції про зміст навчальних предметів диригентсько-хорового циклу. Нашою головною метою було підвищення тієї частини навчального змісту, яка дійсно необхідна і яка буде використана випускниками в їх майбутній професійній діяльності і забезпечить їм високу професійну мобільність.

Це положення ми зазначили в навчальних програмах, шляхом відбору та структурування змісту навчального матеріалу з «Хорового диригування», «Хорового класу», «Постановки голосу», «Хорознавство» та зафіксували його у відповідних навчальних посібниках: «Хорове диригування», «Постановка голосу», «Методика викладання диригування», «Хоровий клас», «Співає жіночий хор «Канцона» тощо.

Поряд з цим, ми розробили стратегію навчання, що включає способи використання різних засобів навчання (посібники з предметів диригентсько-хорового циклу; методичні розробки для самостійної роботи над вправами з основ техніки диригування, аналізу хорових партитур, підготовки до хорового практикуму; відео і аудіозаписи вокальних та хорових творів, майстер класів відомих хорових диригентів, звітних концертів та конкурсів хорової та вокальної музики); тобто, ми використовуємо два основних напрямки дидактичної технології навчання а) візуалізацію (забезпечення наочності) навчального змісту; б) алгоритмізацію самостійної навчальної діяльності та дотримуємося діалектичного зв'язку цих напрямків і їх взаємодію.

Широке використання інноваційних методів навчання (використання web-ресурсів для підготовки комп'ютерних презентацій, використання off-line (електронна пошта) для обміну інформа-

цією, робота з електронними посібниками, можливість самотестування, «круглий стіл», ігрове виробниче проектування тощо), безперечно сприяють активізації та формуванню компонентів самостійної навчальної діяльності студентів.

Актуалізації опорних знань і вмінь студентів під час вивчення нових закономірностей, фактів, явищ у процесі вивчення «Постановки голосу» та предметів диригентсько-хорового циклу, забезпечує використання нами блоково-паралельного методу, тобто синхронізоване викладання певних розділів декількох предметів. Як наслідок, ми фіксуємо зростання якості знань студентів, що обумовлене більш глибоким пізнанням явищ, що є змістом даного предмету та вимагає пізнання їх причин або наслідків, які розглядаються в рамках іншого предмету.

Позитивні результати ми отримуємо від застосування методу «естафети» у процесі організації самостійної роботи першокурсників з предметів «хорове диригування» та «хоровий клас». Суть цього методу полягає в тому, що викладач – диригент – хормейстер «закріплює» старшокурсника за студентом першого або другого курсу для допомоги у виконанні самостійних домашніх завдань: проаналізувати хорову партитуру; вивчити партію твору з репертуару хорового класу, або відпрацювати в парі основи диригентської техніки (вправи на свободу рухів, графічність диригентських сіток, вступи на різні долі такту тощо).

Зрозуміло, що рівень самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів залежить не тільки від змісту, форм і методів навчання, а й форм контролю за цією діяльністю. Серед останніх важливе значення має самоконтроль, роль якого зростає у зв'язку зі збільшенням обсягу самостійної роботи. Тому стає очевидним, що тільки при єдності контролю і самоконтролю в оцінці рівня професійної підготовленості можуть бути реалізовані вимоги ефективного управління самостійною навчальною діяльністю студентів. Організація контролю потребує вирішення низки питань і перше питання — визначення змісту контролю. Викладачі та студенти повинні чітко знати, що ми контролюємо, перш ніж вирішувати як контролювати.

Знання про узагальнені характеристики змісту будь-якого навчального матеріалу є не лише найважливішим засобом здійснення власне виконавчих навчальних дій, що направлені на з'ясування навчального матеріалу, але і відповідних

контрольних дій. Цими знаннями визначаються ті вимоги до продукту навчання, які виходять з об'єктивного змісту знань та дій.

Усвідомлення цих вимог студентами істотно для формування у них уявлень про те, що означає засвоїти той або інший навчальний матеріал, і дозволяє їм самостійно визначати, наприклад, чи всі компоненти змісту матеріалу, що вивчається, були засвоєні, що виявилось незрозумілим, які зв'язки опущені тощо.

У зміст курсу «Хорове диригування» та «Хорознавство» були включені психолого-педагогічні знання про параметри та показники сформованості хормейстерських знань і дій, що разом з логіко-методологічними знаннями утворили систему уявлень студентів про продукт диригентсько-хорової діяльності. При умові засвоєння відповідних критеріїв, це дозволяє контролювати та редагувати хід і міру самостійного засвоєння навчального матеріалу, тими хто навчається. Крім того, нами підготовлені таблиці, в яких чітко представлений аналіз хормейстерської діяльності студента з визначенням параметрів, їх відповідність різним рівням хормейстерської підготовки та критерії оцінювання музичної та вербальної інтерпретацій.

Висновки. Наша багаторічна практика доводить, що позитивний результат від самостійної роботи студентів можливо отримати лише тоді, коли вона організується і реалізується в навчально-виховному процесі як цілісна система, що пронизує всі етапи навчання студентів та відбувається цілеспрямовано, систематично, планомірно. Основою механізму самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів, у процесі вивчення диригентсько-хорових дисциплін в умовах впровадження КМС, може бути процес, що складається з трьох взаємопов'язаних етапів:

- діагностичного (визначення рівня музично-теоретичної та практичної підготовки студента-початківця);
- організаційного (розробка форм та методів самостійної диригентсько-хорової підготовки);
- управлінського (створення зовнішніх і внутрішніх умов, що регулюють процес індивідуалізації самостійної роботи студентів).

Втілення такого цілеспрямованого підходу до організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, є одним із засобів розвитку їх творчої самостійності при здійсненні хормейстерської діяльності, що впливає на весь процес їх професійного становлення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Fomin, V., Sokolova, A., Dzivaltivskyi, M., Vasylieva, O., Parfentieva, I., & Martynenko, I. (2022). Peculiarities of Training Future Teachers of Music Art in Higher Educational Institutions in Terms of Distance Learning. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(4), 219-229. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/638>

Kominarets, T., Fomin, V., Bieloliptseva, O., Tkachenko, M., Malykhin, A., & Pryshliak, O. (2022). Strategic Tasks of Contemporary Education: Formal, Nonformal, Informal. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(4), 394-407. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/647>

Sokolova, A., Fomin, V., Tkachenko, M., Vasylieva, O., Parfentieva, I., & Martynenko, I. (2022). Professionally Oriented Tasks in the System of Professional Training of Musical Art Teachers. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(2), 257-267. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.2/579>

Жданова-Неділько, О. (2015). Квазіпрофесійна орієнтованість самостійної роботи студентів вищого педагогічного навчального закладу. *Рідна школа*, 46-49.

Жданова, О., Колодяжний, П. (2009). Організація самостійної роботи у вишах як необхідна складова сучасного навчального процесу. *Вісник Луганського національного університету ім. Т. Г. Шевченка*, Ч.2, № 23, 100-112. http://luguniv.edu.ua/?page_id=72

Конюхова, Н. (2014). Особливості організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. *Теорія та методика управління освітою*, № 4. http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_4/12.pdf

Костенко, Л. (1998). Педагогічні умови організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх вчителів музики : автореф. дис. ... канд. : 13.00.01. Київ.

Малихін, О. (2013). Методологічні основи визначення дидактичних умов у дослідженнях з теорії навчання (у вищій школі). *Наукові праці* [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»], Т. 215, № 203, 11–14. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2013_215_203_4.

Малихін, О. (2009). Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект : *монографія*. Кривий Ріг : Вид. дім, 307 с.

Махия, Т. (2012). Особливості організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання в сучасних умовах. *Проблеми освіти*: Наук. зб., Т. 1, № 70, 198–202. <https://imzo.gov.ua/diyalnist/naukova-robota/naukovi-vydannya/zbirnyk-naukovyh-prats-problemy-osvity/>

Михайленко, О. (2015). Особливості організації самостійної роботи студентів у ВНЗ. *Молодь і ринок*, 10 (129), 664–669. <http://mir.dspu.edu.ua/issue/archive/2>.

Про вищу освіту, Закон України № 1556-VII (2014) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

Умрик, М. (2007). Досвід організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова*. Серія 2. Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання, 5 (12), 192–195.

Соболевська, О. (2011). Соціологічний вибор осмислення самостійної роботи студентів. *Психологія і суспільство*, 4, 88-94. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23984/1/Соболевська%200..pdf>

Швед, М. (2013). *Самостійна робота студентів: навчально-методичний посібник*: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 205 с. <http://er.ucu.edu.ua/handle/1/1690>.

REFERENCES

Fomin, V., Sokolova, A., Dzivaltivskiy, M., Vasylieva, O., Parfentieva, I., & Martynenko, I. (2022). Peculiarities of Training Future Teachers of Music Art in Higher Educational Institutions in Terms of Distance Learning. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(4), 219-229. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/638> [in English]

Kominarets, T., Fomin, V., Bieloliptseva, O., Tkachenko, M., Malykhin, A., & Pryshliak, O. (2022). Strategic Tasks of Contemporary Education: Formal, Nonformal, Informal. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(4), 394-407. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/647> [in English]

Sokolova, A., Fomin, V., Tkachenko, M., Vasylieva, O., Parfentieva, I., & Martynenko, I. (2022). Professionally Oriented Tasks in the System of Professional Training of Musical Art Teachers. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 14(2), 257-267. <https://doi.org/10.18662/rrem/14.2/579> [in English]

Zhdanova-Nedil'ko, O. (2015). Kvaziprofesiynna oriyentovanist' samostiynoyi roboty studentiv vyshchoho pedahohichnoho navchal'noho zakladu [Quasi-professional orientation of independent work of students of a higher pedagogical educational institution]. *Ridna shkola*, 46–49 [in Ukrainian]

Zhdanova, O., Kolodyazhnyy, P. (2009). Orhanizatsiya samostiynoyi roboty u vyshakh yak neobkhidna skladova suchasnoho navchal'noho protsesu [Organization of independent work in universities as a necessary component of the modern educational process]. *Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu im. T. H. Shevchenka*, CH.2, № 23, 100–112. http://luguniv.edu.ua/?page_id=72 [in Ukrainian]

Konyukhova, N. (2014). Osoblyvosti orhanizatsiyi samostiynoyi navchal'no-piznaval'noyi diyal'nosti studentiv [Features of the organization of independent educational and cognitive activities of students]. *Teoriya ta metodyka upravlinnya osvityu*, № 4. http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_4/12.pdf [in Ukrainian]

Kostenko, L. (1998). Pedagogichni umovy orhanizatsiyi navchal'no-piznaval'noyi diyal'nosti maybutnikh vchyteliv muzyky [Pedagogical conditions for the organization of educational and cognitive activities of future music teachers]: avtoref. dys. ... kand. : 13.00.01. Kyiv [in Ukrainian]

Malykhin, O. (2013). Metodolohichni osnovy vyznachennya dydaktychnykh umov u doslidzhennyakh z teoriiy navchannya (u vyshchiiy shkoli) [Methodological foundations of the definition of didactic conditions in studies on the theory of learning (in higher education)]. *Naukovi pratsi* [Chornomors'koho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyyevo-Mohylyans'ka akademiya»], T. 215, № 203, 11–14 http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2013_215_203_4 [in Ukrainian]

Malykhin, O. (2009). Orhanizatsiya samostiynoyi navchal'noyi diyal'nosti studentiv vyshchyykh pedahohichnykh navchal'nykh zakladiv: teoretyko-metodolohichnyy aspekt [Organization of independent educational activities of students of higher pedagogical educational institutions: theoretical and methodological aspect].: *monohrafiya*. Kryvyi Rih : Vyd. dim, 307 s [in Ukrainian]

Makhynya, T. (2012). Osoblyvosti orhanizatsiyi samostiynoyi roboty studentiv zaochnoyi formy navchannya v suchasnykh umovakh [Peculiarities of the organization of independent work of correspondence students in modern conditions]. *Problemy osvity*: Nauk. zb., T. 1, № 70, 198–202 <https://imzo.gov.ua/diyalnist/naukova-robota/naukovi-vydannya/zbirnyk-naukovykh-prats-problemy-osvity/> [in Ukrainian]

Mykhaylenko, O. (2015). Osoblyvosti orhanizatsiyi samostiynoyi roboty studentiv u VNZ [Peculiarities of the organization of independent work of students at universities]. *Molod' i rynek*, 10 (129), 664–669. <http://mir.dspu.edu.ua/issue/archive/2> [in Ukrainian]

Pro vyshchu osvitu, Zakon Ukrayiny № 1556-VII (2014) (Ukrayina) [On higher education, Law of Ukraine No. 1556-VII (2014) (Ukraine)]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian]

Umryk, M. (2007). Dosvid orhanizatsiyi samostiynoyi roboty studentiv v umovakh dystantsiynoho navchannya [Experience of organizing students' independent work in distance learning conditions]. *Naukovyy chasopys NPU imeni MP Drahomanova*. Seriya 2. Komp'yuterno-oriyentovani systemy navchannya, 5 (12), 192–195 [in Ukrainian]

Sobolevs'ka, O. (2011). Sotsiolohichnyy vybor osmyslennya samostiynoyi roboty studentiv [Sociological choice of understanding students' independent work]. *Psykhohiia i suspil'stvo*, 4, 88-94 <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/23984/1/Соболевська%200..pdf>. [in Ukrainian]

Shved, M. (2013). *Samostiyna robota studentiv: navchal'no-metodychnyy posibnyk: navch. Posib* [Independent work of students: teaching and methodical guide: teaching]. L'viv: LNU im. Iv. Franka, 205 s. <http://er.ucu.edu.ua/handle/1/1690>. [in Ukrainian]

Надійшла до редакції / Received: 05.03.2023
Рекомендовано до друку / Accepted: 19.04.2023

DOI 10.34142/27091805.2023.4.01.03

© *Lyudmila Kostenko*

Honored Artist of Ukraine, Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Vocal and Choral Mastery, Nizhyn Mykola Gogol State University Nizhyn, Ukraine

email: lusy07@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-9846-2259>

ORGANIZATION OF INDEPENDENT EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES OF STUDENTS OF ART FACULTIES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE PROCESS OF STUDYING CONDUCTING AND CHORAL DISCIPLINES

(TECHNOLOGICAL ASPECT)

The purpose of the article is theoretical justification and clarification and experience of using technological aspects of the organization of independent educational and cognitive activities of students in the process of studying conducting and choral disciplines

Methods and methodology . The research is based on the leading positions of scientists regarding the organization of independent educational and cognitive activities students of art faculties of ZVO, taking into account the technological aspect.

The scientific novelty of the article lies in the generalization and experience of organizing independent educational and cognitive activities of students of art faculties . Offered implement systems of innovative learning technologies in order to ensure a high professional qualification level of graduates, in accordance with the requirements of modern standards of higher education.

Results. The stages of studying conducting and choral disciplines in the conditions of the implementation of KMS are considered: diagnostic (determining the level of musical-theoretical and practical training of a beginner student); organizational (development of forms and methods of independent conducting and choral training); management (creation of external and internal conditions that regulate the process of individualization of students' independent work). The proposed approach to the organization of educational and cognitive activities of students is considered in the context of the development of creative independence of choirmaster teachers .

Keywords: independent work, learning strategy, content of conducting and choral training, structuring the content of educational material, innovative teaching methods